

Ξενοφώντας Ελληνικά Βιβλίο 2, κεφ. 2, § 1-4

Ερμηνευτικά σχόλια, § 1-4

- ✓ Μετά η συντριπτική ήττα των Αθηναίων, κυρίαρχος της πολιτικής κατάστασης είναι ο Λύσανδρος. Στόχος του είναι η κατάληψη της Αθήνας. Δεν βιάζεται όμως («έπλει επί το Βυζάντιον και Καλχηδόνα»). Οι κινήσεις του καταγράφονται στον Παρατατικό. Δεν πρόκειται για στρατιωτικές κινήσεις αλλά για πολιτικές ενέργειες.
- ✓ υποσπόνδους αφέντες : σπονδές: αντιπρόσωποι των αντιπάλων κατέληγαν σε συμφωνία που την επισφράγιζαν με σπονδές προς τιμήν των θεών, τους οποίους καλούσαν ως μάρτυρες για την τήρησή της. Έτσι αυτοί που αποχωρούσαν μετά από πολιορκία και παράδοση, ήταν ασφαλείς ως προστατευόμενοι των θεών.
Ο όρος υπόσπονδος αναφέρεται σε ηττημένους που παραδόθηκαν στους νικητές ή σε νεκρούς πολέμου που οι δικοί τους παραδέχθηκαν την ήττα τους και ζήτησαν από τους νικητές άδεια να παραλάβουν τα σώματα για ταφή.
- ✓ «έπλει επί το Βυζάντιον και την Καλχηδόνα» : Το Βυζάντιο είχε καταληφθεί από τον Αλκιβιάδη το φθινόπωρο του 409 π.Χ. Με την Χαλκηδόνα οι Αθηναίοι, αρχικά είχαν συνθηκολογήσει. Αργότερα, όμως ο Αθηναίος Θρασύβουλος κατέλαβε και την Χαλκηδόνα.
- ✓ «οι προδόντες Αλκιβιάδη το Βυζάντιον»: Οι «προδόντες» είναι ορισμένοι πολίτες του Βυζαντίου που το 409 π.Χ. βοήθησαν τον Αλκιβιάδη να καταλάβει την πόλη τους.
- ✓ «απέπεμπεν (Λύσανδρος) εις τας Αθήνας»: Ο Λύσανδρος γνώριζε ότι μετά την καταστροφή του αθηναϊκού στόλου στους Αιγός Ποταμούς δεν θα μπορούσε να εισαχθεί στην Αθήνα σιτάρι από τον Πόντο ή από άλλα μέρη. Έτσι, όταν αργότερα θα πολιορκούσε την Αθήνα, οι κάτοικοι δεν θα μπορούσαν να αντέξουν για μεγάλο διάστημα εξαιτίας της έλλειψης τροφίμων.

Λεξιλογικά σχόλια

- ✓ διδούς < του ρήματος δίδωμι. Ομόρριζα < δόση, παράδοση, μετάδοση, μετάδοση, επίδοση....
- ✓ ειδώς < του ρήματος οίδα (= γνωρίζω). Ομόρριζα < είδηση, ειδησεογραφία, ιστορία, ιστορικός.....
- ✓ ίδοι < ρήματος ορω (= βλέπω). Ομόρριζα < όραση, αόρατος, ορατός, διορατικός....

Γραμματικά σχόλια

- ✓ υπεδέχοντο: γ' πληθ. οριστ. παρατ. του ρήματος υποδέχομαι.
- ✓ έφυγον : γ' πληθ. οριστ. αορ. β' του ρήματος φεύγω
- ✓ ίδοι : γ' ενικό ευκτ. αορ. β' του ρήματος ορω
- ✓ προδόντες < μετοχή αορ. β' του ρημ. προ-δίδωμι.

Ασκήσεις:

- 1) Να βρεθούν και να χαρακτηριστούν συντακτικά οι μετοχές του κειμένου.
- 2) υπεδέχοντο, έφυγον : Χρονική αντικατάσταση.
- 3) πλείους, θαπτον : Να γραφεί ο αντίστοιχος τύπος στους άλλους βαθμούς.

4) Σε ποιες ενέργειες προχώρησε ο Λύσανδρος μετά την ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς;

ΘΕΜΑ 169ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 2-3.

α) δότης, επίδοσις, προδοσία, παράδοσις, δοτήρ: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς το ρήμα δίδωμι λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση πρόσωπο που ενεργεί

β) απέπεμπεν, πλέουσιν, έπεσκεύαζεν, άρμοστήν, νομίζοντες: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

απέπεμπεν =

πλέουσιν =

έπεσκεύαζεν =

άρμοστήν =

νομίζοντες =

ΘΕΜΑ 142ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2.

α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α΄ στήλης με τη λέξη της Β΄ στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α΄ στήλης περισσεύουν.

Α΄ ΣΤΗΛΗ

1. άπλοια
2. χειραφέτηση
3. έφεση
4. πλεονέκτης
5. αφέλεια
6. αφετηρία
7. περίπλους

Β΄ ΣΤΗΛΗ

α) πλέουσιν

β) άφέντες

β) φρουρούς, έγένοντο, ασφάλειαν, καταλιπών, ναϋς: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

φρουρούς =

έγένοντο =

ασφάλειαν =

καταλιπών =

ναϋς =

Καλό διάβασμα!